

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Egy évre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.
 Hiszek egy isteni örök Igazságban:
 Hiszek Magyarország feltámadásában.
 Amen.*

Advent

Miskolcz. 1920. november.

Ma, ebben a földrengéses izgalmas időben nekünk: siró, szenvedő, kétségkedő magyaroknak **nemzeti ünneppé** lett a hinni-bizni tanító, bus lelkünkre sugár-
 esőt hintő, reményt sugalló keresztyén advent.

Ma, mikor magyar milliók válla, gerince roskadozik a súlyos csapások alatt; mikor magyar szívek boldogsága foszlott szét, mint könnyű pehely, ha orkán fu-
 belé; ma az a tömérdek sebzett vagy agyonsujtott, megrabolt, kifosztott magyar lélek mind sir, imádkozik és vár, tehát adventben él. Ma országos ünnepé lett az advent. Minden magyar házában egy-
 képen száll az ima, a sóhaj rebegő bensőséges hangján: „Uram, adj szabadulást, adj békeséget.”

Ma az adventi bibliai igéket egész terjedelmükben oda lehet állítani népünk szemé elé: „a nép, mely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot.”

Sötétségben járunk. A Kárpátok fe-
 nyői alatt idegen lovak poroszkálnak, a fehér falu nyájas székelyfalvakban vad hordák garázdálkodnak, a magyar vér itt belül vegyül el a magyar folyók fehér habu hullámaival. Mi láttuk esendűnkét és nyugalmunkat megháborítva, békés otthonunkat megfertőzve. Megfertőzve temetőinket, templomainkat és a lelkünk sebesülten, szédelegve közeledett a kétséghez. De ma még erősebb lett. A sas elveszít-
 heti szárnytollait fészke védelmében, de újra elkeseredett erővel vagdalja a rabló-madarat, ha fiai sipogását hallja.

Ne csüggedjünk. A nagy Gondviselő szerepet adott nekünk. Itt a Nyugat és Kelet ütköző vonalán vérrel váltjuk meg a most születő keresztyén Európa fejlődésének nyugodt biztonságát. Most látjuk: szerepe van a magyarnak. Aki egy szélben imbolygó virágnak rendeltetést irt elő, a gondviselő Isten, ezt a népet nagy szereppel küldte föl a világ véres küzdőporondjára. Ebben a nyüzsgésben, ebben az izgalmas kavargásban, melyben szinte az egész világ népei korbácsolják egymást a szenvedés kálváriájára, hiszünk, sejtünk, látunk egy isteni tervet, látjuk a nagy világosságot, mely aláhinti sugarát erre a meg nem látott, erre a meglátni nem akart népre...

A ma véresen szomorú, kétségbeeső eseményeinek hullámverésén is látom ezt a tervet. Ki tudja, vajjon ez a temetőnek nyugalmát, otthoni tisztaságát, temp-

loma szentségét most már számonkérő, lelkében megbántott nép elbusul haragjában nem büntető, megfenyítő pallossá keményül-e az Úr kezébe, hogy vele megbüntesse az elvetemülteket, a gazrabókat, a mérget hintő lélekkufárokat?

Csak közelebb a szívekkel! Testvérek, magyarok, keresztyének, katolikusok, reformátusok, evangélikusok nem halljátok-e a főiöttünk megkondult lélekharang szavát? Figyelmeztet!

Csak egy szívvel, egy lélekkel, kéz-

kezet fogva, egymást megértve jöhet el a mi adventünk, a mi imádkozva áhitott jobb, dicsőbb, boldogabb jövőnk kibontott sugaru napja. Ennek beteljesülése a mi reményünk, melynek fénye már ott aranylik a szenvedő magyarság könnytengerének fodrain. Eljön a mi reggelünk is. Kél már a mi napunk is.

Ez a mi adventi nemzeti reménységünk.

Zeman Zeitán
 evang. százados-lelkész.

A belügyminiszter az ÉME ügyéről

Folytatják a vizsgálatot?

Budapest, nov. 27. (N. St. t. j.) Ferdinándy Gyula belügyminiszter az ébredőkről, a rendőrség és csendőrség átszervezéséről a következőket mondotta:

— Amennyiben a nemzetgyűlésen Szme-
 csányi vagy bármely képviselő részéről interpelláció keretében a kérdés szóba kerül, vagy a vizsgálatra vonatkozólag bármely momentum felmerül, természetesen én a vizsgálat adatait a nemzetgyűlés előtt feltárom. Ezután a nemzetgyűlés bölcs elhatározására bízom, vajjon szükségesnek látja-e a vizsgálat továbbfolytatását, vagy pedig azon az állásponton van, hogy az egyesület működése és önkormányzata

visszaállítható. A kormány — az én meggyőződésem szerint — megtette a kezdeményező lépéseket, hogy az önkormányzati élet fokozatosan helyreállítható. Ezzel vonatkozó akciókat az egyesület lehetetlenné tette. Ennek következtében míg újabb biztosítékot nem szolgáltat az egyesület arra, hogy a működése megkezdhető legyen, a vizsgálatot lefolytatjuk, s mikor minden adat rendelkezésünkre áll, minisztertanács fog dönteni ebben a kérdésben, hogy vajjon az egyesület működése visszaállítható-e, vagy sem.

— A csendőrség és rendőrség átszervezési munkálatai vezetésem alatt szerényen folynak.

A legfőbb számszék elnöksége

Budapest nov. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés hétfői ülésén az elnök indítványozni fogja, hogy a legfőbb állami számszék elnöki állására a keddi ülésen jelöljenek. A személyi kérdésben a kormányzópart hétfőn este fog dönteni.

Károlyi Mihály állást keres

Berlin nov. 27. (Nemzeti St. tel. jel.) A Berliner Zeitung írja: Károlyi Mihály gróf, aki jelenleg Firenzében tartózkodik, egy újságírónak kijelentette, hogy olyan zilált az anyagi helyzete, hogy kénytelen magának állást keresni.

A bolgár miniszterelnök Prágában

Prága, nov. 27. (N. St. t. j.) Sztambulinszky bolgár miniszterelnök a jövő héten Prágába utazik. Utazása politikai jellegű, de valószínű, hogy tájékozódni szándékozik a cseh köztársaság gazdasági viszonyairól is.

A szini választás

Budapest, nov. 27. (N. St. t. j.) Az abaúj-szini kerületben vasárnap lesz a pótválasztás. Sztéier István honvédelmi miniszter és dr. Becske Kálmán mérnök, Friedrich-párti jelölt között.

Az osztrákok tárgyalásai

Budapest, nov. 27. (N. St. t. j.) Az osztrák kormány kiküldöttei ma egész nap folytatták tárgyalásaikat illetékes szakkörökkel. Értesüléseink szerint a tárgyalások rekompensációs alapon nem jártak eredménnyel, ezért áttértek kontingentális alapra. Az osztrák kiküldöttek élelmiszert kívánnak, különösen lisztet, húst és zsírt. Minden remény meg van arra, hogy a tárgyalások kontingentális alapon sikerre vezetnek. Az osztrák kiküldöttek tisztán gazdasági tárgyalások lebonyolítása céljából érkeztek a magyar fővárosba s még néhány napig fognak itt tartózkodni.

A görög trónkérdés

Konstantin visszatérése biztos

Róma, nov. 27. (Nemz. St. tel. jel.) Az olasz lapok a görög trónkérdésben állhatatosan Konstantin király mellett foglalnak állást, vagy legalább is jóakaratu semlegességet tanusítanak.

Paris, nov. 27. (Nemz. St. tel. jel.) Párisi és londoni körökben az a felfogás uralkodik, hogy a szövetségesek hozzájárulhatnak György görög trónörökös trónralépéséhez, ha tisztázza külpolitikai irányelveit.

Berlin, nov. 27. (Nemz. St. tel. jel.)

Athéni jelentések szerint Konstantin király visszatérése kérdésére egy hónapon belül fog eldőlni, amikor a népszavazást megejtik Görögországban. Rhallisz miniszterelnök egy újságírónak az ántánt vétőjával kapcsolatban kijelentette, hogy a nagyhatalmaknak titkokozás-hoz nincs joguk. Legföljebb sajnálkozásukat fejezhetik ki, de semmi többet. Görögország jó viszonyban akar maradni Angliával, Franciaországgal és Olaszországgal, de Konstantin király visszatérése mégis egészen bizonyos.

A párisi főtanács kulisszatitkaiból.

Foch tábornagy és Clemenceau a „vén tigris.”

Bécs, nov. 26. Azok a éles támadások, melyeket Foch marsall Clemenceau ellen intézett, a francia közvéleményben nem csekély nyugtalanságot váltottak ki. Egész sereg lényeges és lényegtelen közlemények jelentek meg arról, hogy a fegyverszünet megkötésekor mi történt a kulisszák mögött? De meg tudhatunk belőlük oly sűrű fátyollal mélyen elfödött titkokat is, melyek a főtanács tárgyalásaira vonatkoznak. **André Tardieu**, aki Clemenceau bizalmasainak egyike volt, becsületbeli kötelességének tartotta, hogy a volt miniszterelnököt Foch tábornaggal szemben védelmébe vegye. Ennek a védelemnek nyomán kerültek napvilágra a következők:

Clemenceau 1918. márciusában megbízást adott Tardieunak, hogy mint az amerikai hadsereghez rendelt francia megbízott, tegyen lépéseket az egységes fővezérlet ügyében. Ha azonban azt kérdeznék tőle: ki jöjjön mint főparancsnok számításba, okvetlenül Foch tábornagy nevére mondja ki. Tehát nem **Haig** tábornagy hozta francia kollegiját a keleti front főparancsnokságára javaslatba, mint azt Foch marsall gondolta, hanem Clemenceau. Tardieu erre vonatkozólag Clemenceau sajátkezű irását teszi közzé, mely így szól: „Foch tábornagy a francia és angol kormányok által felhatalmaztatik, hogy a francia és angol hadseregek hadműveletét a keleti fronton egységesítse. E célból ő mindkét vezénylendő tábornokkal összeköttetésbe lép, s azok felkértenek, hogy neki minden szükséges és fontos felvilágosítást megadjanak.” Tardieu ezzel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy Clemenceaut két hónappal a Chemin de Dames német előnyomulás után a kamarában hogyan megtámadták. Minden oldalon, minden párton aggodó arcú, nyugtalan, megdöbbent emberek ültek, akik a vezérletben való változásért kiabáltak. Clemenceau három órán keresztül állotta a parlament ostromát, kitéve magát annak a veszélynek is, hogy kamarái többsége ellene fordul. S még sem engedett a szövetséges hadsereg legfőbb vezetőjére rágalmatokat szórni.

Tardieu azután azokkal a véleménykülönbségekkel foglalkozik, amelyek Foch és Clemenceau között 1919-ben fennállottak, amikor a béketárgyalások folyamata alatt arról volt szó, hogy a német területeket megszállják-e, vagy nem? „Foch tábornagy terveit, — mondja később, — nem voltak titkok. Sokáig és többször elvetették azokat. 1919. márc. 31. a négyek tanácsának ülésén, valamennyi szövetséges állam legfőbb tábornokának jelenlétében is előterjesztette azokat, de ott sem tárták megfelelőeknek. Azután az április 25-iki minisztertanácson kerültek tervezetei ismét tárgyalás alá, s ott is egyhangulag a békeszerződés mellett döntöttek. Május 6-ikán végre a békekonferencia teljes ülésén is előadta azokat a tábornagy. Tardieu rámutat azokra a szavakra, amelyeket Barthou a kamara ülésén a békeszerződésekről adott beszámolójában elmondott: „Bármily nagy is a híres hadvezér tekintélye, ily problémát egy katonai természetű ember csak egy egyetlen és némileg korlátozott nézőpontból szemlélhet. A kormánynak azonban minden körülményt mérlegelnie kell, s azokból egyet sem szabad elmellőznie.”

— Az 1919. május 6-iki teljes ülés után, — mondja Tardieu, — Pichon szobájában vita indult meg a négy kormányfő között. Clemenceau ez alkalommal is közbevetette magát Foch tábornagy érdekében, mint már hetekkel, sőt hónapokkal azelőtt is nem egyszer megtette ugyanezt. Clemenceau mindezekig hallgatott arról, de most végre a történelmi igazság érdekében nyilatkozni kell. Midőn április közepén elhatározták, hogy a németeket Versaillesbe citálják, Foch tábornagy a legkülön-

bözőbb módon fejezte ki ezzel a határozattal szemben rosszaságát. A két szövetséges kormányfő ekkor a tábornagy ellenvetéseit egyenesen egy más francia tábornokkal vizsgáltatta meg. De minden véleményeltérés dacára is Clemenceau Foch terveit képviselte és határozottan kijelentette, hogy amíg hatalmon lesz, nem fogja tűrni Foch tábornagy bántalmazását.

Nagyon érdekes az a kép is, amelyet Tardieu a szövetségesek legfelsőbb tanácsának üléséről ad. Azt a drasztikus jelenetet veszi tollára, amely akkor játszódott le, mikor előlött tanácskoztak: vajjon a fegyverszüneti feltételekben történjék-e utalás a Németország részéről követelt jóvátételre?

Clemenceau a vitát ezekkel a szavakkal nyitotta meg:

— Az Önök figyelmét most a jóvátétel és kártérítés kérdéseire kell fordítanom. Franciaországban egyáltalán nem értenék meg azt, hogy a fegyverszünet miért nem tartalmaz erre vonatkozólag egy záradékot? Az, amit én kívánok, három szóban van kifejezve: „Az összes károk jóvátétele.” Ehhez nem kell magyarázat.

Hymans: Ez egy feltétele a fegyverszünetnek?

Sonnino: Ez a békeszerződés határozománya.

Keleti marhavész

Hivatalos értesülések szerint a csaknem szomszédos Lengyelországban igen veszedelmes állatbetegség ütötte fel fejét és máris nagy pusztításokat végez: a keleti marhavész. A betegség ázsiai eredetű és már a legrégebbi idők óta mint Európa réme szerepel. A nagy hadjáratok idején majd az egyik, majd a másik hadakozó országban pusztította a marhaállományt, még pedig olyan hevességgel, hogy az illető ország marhaállományának túlnyomó része elpusztult. Szarvasmarhákön kívül juhok, kecskék és bivalyok is fogékonyak a betegségre. Hazánkban 1848—1865 közötti időben több mint 350.000 szarvasmarha pusztult el a betegségben. Az életbe léptetett szigorú állategészségügyi rendőri intézkedésekkel sikerült a betegséget hazánkban 1881-ben teljesen kiirtani és azóta nem fordult elő.

A betegség okozója a megláthatóság határán túl eső, az agyagszűrőn is keresztül hatoló vírus, mely a beteg állatok összes szöveteiben előfordul, még pedig olyan virulenciában, hogy beteg állatból vett vér egy 0,001 grammja egészséges állatnak bőrébe beecskendezve azt halálosan megbetegíti. A természetes fertőzés többnyire a beteg állatokkal való közvetlen érintkezés útján történik. A betegség magas fokú lázzal kezdődik, melyhez csakhamar az összes látható nyálkahártyák súlyos hurutja csatlakozik.

A vérbe jutott ragály anyag t. i. a vérben hamarosan elszaporodik, a nyálkahártyákra gyuladással ingert fejt ki, melyek következtében hurutos jelenségek észlelhetők, melyekhez csakhamar vérzések és a nyálkahártyák hámrétegeiben elhalásos folyamatok csatlakoznak. A legsúlyosabb elváltozások a szájbán találhatók.

Kiujul az orosz-lengyel háború?

Paris, nov. 27. (N. St. t. j.) A „Temps” aggodalmát fejezi ki, hogy a lengyel-orosz háború ismét kiujul, mert minden jel arra mutat, hogy az oroszok a jövő hónapban nagy erejű ellenoffenzívát szándékoznak indítani a lengyelek ellen. Ugy véli azonban a lap, hogy az antant közbe fog lépni s a közbelépés fázisa német földön lesz.

Bonar Law: Haszontalan dolog lenne a fegyverszüneti feltételek közé olyan záradékot beiktatni, ami rövid határidő alatt nem vihető keresztül.

Clemenceau: Csak azt akarom, hogy az elv leszögeztessék. Ne feledjék. Önök, hogy a francia nép azok közé tartozik, akik legtöbbet szenvedtek. Igazán fején lenne találya, ha mi egy ilyen kikötést elmulasztanánk.

Lloyd-George: Ha Ön a jóvátétel elvét leszögezi, akkor a kártérítés megjelölése sem maradhat le a súlyos hajóról.

Clemenceau: Az én három szavamban: „Az összes károk jóvátétele”, — minden bennfoglaltatik. Kérem a tanácsot, hogy nézzen bele a francia nép lelkébe.

Besnic: És a szerb népébe.

Hymans: És a belgáéba.

Sonnino: És az olaszéba.

House: Minthogy ez olyan kérdés, mely mindenkire nézve fontos, indítványozom, hogy Clemenceau előterjesztését fogadjuk el.

Bonar Law: De hisz ezt már közöltük Wilson elnökhez intézett levelünkben, melyet ő Németországnak fog továbbítani. Főlegesen nekem tartom, hogy kétszer beszéljünk arról.

Orlando: Hozzájárulok a javaslatához, bár az osztrák és magyar fegyverszüneti feltételek közül ez a kérdés kimaradt.

„Igy fogadták el a jóvátétel és kártérítés elvét a főtanácsban. Klotz pénzügyminiszter javaslatára Clemenceau előterjesztését még a következő záradékkal látták el: „Minden későbbi kívánság és reklamáció a szövetségesek és az Egyesült Államok számára e kérdésben fenntartva.”

Erős nyálfolyás mellett a nyálkahártya foltokban vagy egyenletesen kipirosodott. A kipirosodott nyálkahártyán kisebb-nagyobb, a szomszédos foltok fölé kiemelkedő szürke, vagy sárgásfehér foltok jelennek meg, melyek könnyen lefejtethetők, vagy maguktól is könnyen leválnak és alattuk szabálytalan alakú, élénk piros kimaradások maradnak vissza. A betegek teljesen étvágytalanok, a betegség kezdetén jelentkező bélsár-pangást súlyos hasmenés váltja fel. A vérrrel kevert hig bélsár rendkívül kellemetlen, emelgős szaga.

Egyéb klinikai tüneteknek és a súlyos kórbonctani elváltozásoknak az ismertetését a mai súlyos papirinség folytán mellőznöm kell és csupán a betegség veszedelmességére hivatnom fel különösen a gazdaközönség figyelmét. Lelkiismereti, hazafias kötelességének tekintse mindenki a marhaállományában előforduló legkisebb gyanús eseteket a hatóságnak bejelenteni, mert csak így lehet a hatóság munkáját eredményessé tenni. Reméljük azonban, hogy a legmesszebbmenő óvintézkedésekkel sikerül ezen veszedelmes betegséget amennyire súlyosan sújtott országunktól távol tartani.

Dr. Bauer.

Olasz jegyzék Jugoszláviának

Bécs, nov. 27. (N. St. t. j.) Belgrádi távirat szerint az olasz kormány jegyzéket adott át Jugoszláviának, amelyben biztosítja Jugoszláviát, hogy a rappaloi szerződést minden vonatkozásában befogja tartani. A hivatalos olasz politika D'Annunzio minden esetleges vállalkozását minden lehető eszközzel megfogja akadályozni.

Bécs, nov. 27. (N. St. t. j.) A lengyel kormány jegyzéket intézett Csieserinhez, amelyben tiltakozik az oroszok halogató politikája ellen. A lengyel kormány azt javasolja, hogy állapítsanak meg egy határt, amelynek alapján a végleges békét is megkötik.

TAKARÉK ÉS HITELINTÉZET
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
AZ ANGOL-OSZTRÁK BANKKAL

Foglalkozik
a banküzlet minden
ágával

Áruhiteket, előleget folyósít

Elfogad és teljesít a külföld bármely részére szóló megbízásokat. Főszéki műveleteket gyorsan és pontosan bonyolít. Külföldi pénzeket vesz és elad.

Gazdasági gépek, eszközök ■ szekerek legolcsóbban az Allami Gépakciónál vásárolhatók, Debreczen, Verhóczy-utca 2. sz. (Iparkamara épülete.)

HIREK

Összevicsoritott

fogakkal, zsebregugott öklökkel nézzünk előre, ne csüggedjünk és ne legyen sorainkban semmiféle széthuzás, — mondotta a Szibériától hazatérő hadifoglyoknak Csonkamagyarország legelső férjja: Horthy Miklós kormányzó. Ezeknek a politikai bölcsességet éppen úgy, mint a lángoló hazaszeretetet és férjúi önzetet tartalmazó szavaknak nem szabad nyomtalanul elröppenniük a semmisségbe, nem szabad visszhang nélkül elhangzaniok a pusztaságban. Kell, hogy beledzödjének, kell, hogy belevésdödjének minden becsületesen gondolkodó magyar ember lelkébe és kell, hogy öszinte megértésre és elszánt követésre találjanak ottan. Magyarország csak úgy lehet ismét nagy és boldog, ha egy percre sem feledjük meggyalázását, ha egy percre sem csüggedünk el szomorú sorsán és ha párt- és felekezeti különbség nélkül egyenlő mértékben megfeszített munkával, testvéri szeretettel dolgozunk feltámadásán... A kormányzó beszéde ezt kiáltja fülébe szerte e hazában minden igaz magyar embernek! Ne feledjük...

— **A tisztikar hangversenye.** A helyőrség tisztikara a Move javára december 10-én a Bika szálloda dísztermében fél 7 órai kezdettel rendezti nagyszabású hangversenyét. A rendkívül fényesnek ígérkező est elé a legnagyobb érdeklődéssel nézünk. Büszkéek vagyunk rá, hogy tisztikarunk az osztrák járom alól felszabadulva hatalmas turulként törtet fölfelé. Örömmel látjuk, hogy a dolmány alatt nem rideg katonai szív rejtőzik, hanem mélyen érző, nemes fenkölt lélek, mely hivatásos szolgálatján kívül időt és fáradságot nem sajnál arra, hogy a kulturát terjessze, gondolatainkat és szívünket nemesítve, hazafias kötelességünknek tartjuk, ezen ügyet felkarolni s a Movét, mely otthonunk, mely minden jó és nemes, hazafias özménk gyűjtőhelye, legnagyobb mértékben támogatni. Minden jó hazafinak kötelessége a hangversenyen megjelenni. Eltekintve a művészi élvezettől, felemelt és nemes nyugodtsággal távozhat onnan mindenki, azon tudattal, hogy a Movénak kiépítéséhez egy darab téglával hozzájárult. A hangversenyre jegyek a Csáthy és Antalfy könyvkereskedésben kaphatók. Felülfizetések a nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Lesz szén.** A csütörtöki 11 vagon után pénteken csak másfél vagon érkezett. Villamos világítás d. u. fél 4-től 11-ig volt. Miután már semmi remény sincs arra, hogy az ígért napi 8 vagon szenet a világítási vállalat megkapja, sőt a helyzet egyre bizonytalanabb, leghelyesebb volna az áramszolgáltatást 6, vagy 7 órai tartamra korlátozni, mert annak semmi értelme, hogy egyik nap 10-ig, másik nap 11-ig legyen világítás. Ha az áramszolgáltatás tartama állandó jellegű, a közönség megszokja és ahhoz igazodik. Miután a vendéglők és kávéházak záróját a kormányrendelet már 10 órában állapította meg, semmi értelme sincs annak, hogy fél 11-nél tovább legyen áramszolgáltatás. Takarékoskodni kell a szénnel.

— **Mennyi lisztet lehet vasuton vinni.** A közlekedési miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a belföldi forgalomban tíz kilogramm lisztet szabad igazolvány nélkül szállítani.

— **Borzalmas robbanás.** A Milanó melletti Fergiate helységben nagy robbanás történt. Negyven munkás a robbanás után eltűnt. A robbanás zaját még Milanóban is lehetett hallani.

— **A Ludovika feloszlatója.** Budapestről jelentik, hogy a hadosztálybírósa a jövő héten kezdi meg Kerekes József vezérkari alvezetés büntetésének tárgyalását. Kerekes feljegyzésével van vádolva, mert a proletárdiktatura szolgálatába állott. A Ludovika Akadémiát feloszlatta, s helyette a „Proletár parancsnok képző iskola” parancsnokságát vállalta el.

— **Eljegyzés.** Középpel Dezső máv. irodakezelő eljegyezte Nagy Margitkát. Minden külön értesítés helyett.

— **Hirdetmény.** A polgármester közli a város érdekeit lakosságával, hogy a m. kir. helybeli pénzügyőri biztosi kerületnek vezetőjének átirata folytán a birtaladó alá eső cikkekről és borkimérésről, valamint azok elállításával foglalkozó felekről s az ezek által 1919. évi július 1-től 1920. évi június 30-áig kimért, illetve elarusított bormennyiségekről szóló összeírási jegyzék folyó évi november hó 29-től kezdődőleg folyó évi december hó 7-ig 8 napi közszemlére lesz kitéve a városi polgármesteri hivatalban. Ezen idő alatt az engedélyesek a forgalmi adatokat megtekinthetik és esetleges észrevételeiket írásban ugyancsak a fenti időtartam alatt a polgármesteri hivatalnak benyújthatják.

— **Lesz petroleum.** Az ásványolaj ipari r. t. értesítette a várost, hogy 1 vagon petroleumot utalt ki Debreczen részére.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák,** kik kedvezményes fát rendeltek, felkéretnek, hogy hétfőn e hó 29-én d. u. 3 órakor Szent-Anna 12 sz. alatt jelentkezzenek.

— **Dohánytermelők figyelmébe.** A helybeli kir. dohánybevételek felügyelőség megkeresése folytán felhívja a polgármester a város érdekelte lakosságát, hogy a kincstár részére való dohánytermelés engedélyezése iránt beadott kérelmi íveken esakis dohánytermésre alkalmas és 2 év óta be nem ültetett földrésztelket jelentenek be annak idején, mert ellenkező esetben az engedélyek kiadását illetékes hatóság előtt nem fogja javasolni.

— **Bucsuzik egy cigánybanda.** A debreceni éjszakai élet néhány emberrel újra szegegyőbb lesz. *Kiss Béla és fiai* zenekara december 1-5 már Budapesten játszik és a magyar főváros csillagos éjszakájába muzsikálja bele a magyar nótá drága, bánatos költészetét. Ki ne ismerné itt Kiss Bélákat? Az elmúlt 25 éven keresztül a debreceniek kedvelt cigányja volt a mindig mosolygó Béla. Magyarország több furdőhelyén is megfordult nyaranta így a Püspökfurdön, Vízknán éveken át Uj-Tátrafureden és Ó-Tátrafureden hódított hegedűjevel. Mindenütt mindig urakközt mozgott, kedvelt cigányuk lett e *Széchenyi, Zichy, Waldeck és Dégenfeld* grófoknak, kikkel nem egy feledhetlen estét töltött, kitarva a magyar nóták bus szépsége mellett. Mert bár minden muzsikát szívesen játszott, mégis mindig a magyar nótát szerette legjobban. Most a banda Budapestre a Royalba szerződött s már utra készen áll.

— **Vasárnap.** Fancsovits nővérek tánciskolájában kicsinyek és felnőttek próbabálja vasárnap 4-től 10-ig a Bikában.

— **Menekültek figyelmébe.** Értesítjük a menekültjeinket hogy hétfőn reggel 8 óráig a Bika szálloda előtt a vagonból káposzta kerül kiosztásra. Az utalványok hétfőn délelőtt 8 óráig váltandók ki a menekültügyi kirendeltség hivatalos helyiségében, a befizetés szintén itt történik.

— **A Baross-Szövetség közleményei.** Hollós István pénzügyi főtanácsos, pénzügyigazgató-helyettes előadása a december 1-én életbelépő fényüzési forgalmi adóról ma, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. Ezen nagyfontosságú előadásra az érdeklődőket ezuton hívja meg a Szövetség. — **A decemberi Baross vacsora** 4-én este 8 órai kezdettel lesz a Bika földszinti éttermében. A vezetőség ezuton hívja meg tisztelettel a t. tagokat és kéri, hogy hozzátartozóikkal ott mentül számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **Eredeti művészfestmények** még december 1-ig fényüzési adó mentesen vásárolhatók Antalfy könyvkereskedő képtárában.

— **Kálvin ének és dalegylet dalestélye a Bikában.** A Kálvin ének és dalegylet december 4-én este a Bikában d. u. 4 órai kezdettel táncal egybekötött jótékonycélu dalestélyt rendez. A dalestély iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik, úgy, hogy a kibocsátott jegyek jó része már is elkelt. Felkérjük azért a dalestély iránt érdeklődőket, hogy jegyeiket előre biztosítsák. Jegyek haphatók *Konsek* Kornél divatáru üzletében és a Színházi Figarónál. A dalestély műsora: 1. Nyitány, Rácz Laci zenekara. 2. Himnusz. Eneklő a Kálvin ének-és dalegylet. 3. Alkalmi beszéd, *Uray* Sándor ref. lelkész a dalegylet elnöke. 4. A magyarok imája, Kálvin ének-és dalegylet. 5. Erdély Magyarjaihoz, szavalja *Nagy* Lajos. 6. Dalcsokor, Kálvin ének és dalegylet. 7. Kurucz nóták tárogatón előadja *Mészáros* János. 8. Matróz dal, Kálvin ének és dalegylet. A dalkart *Szabó* Lajos kántor a dalegylet karnagya vezeti. — **Műsor után tánc.** — A dalestély jegyei a táncestélyre is érvényesek. — A tiszta jövedelem egy része az „Egyetértés” cipő akciója javára fordítottatik s azért felülfizetésekét köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a dalegylet.

— **Főispánok ériekzelete.** Hubert Ottó főispán pénteken reggel a fővárosba utazott, hogy részt vegyen a belügyminiszter elnökele alatt tartandó értekezleten. A törvényhatósági választói reformról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

— **Vörhenyjárvány a Dóczy-intézetben.** A Dóczy leánynevelő-intézet tanulói között több vörhenymegbetegedés történt. Ezért az összes, a Dóczy-intézetben helyetfoglaló iskolákat hétfőtől, november 29-étől kezdődőleg 14 napra bezárják.

— **Felárnyegy váltására jogosító arképes igazolványok meghosszabbítása.** A nyugállományú tiszt, tisztviselő, hasonállásúak és rangosztályba nem sorolt havidíjasok, valamint ezek igényjogosult özvegyei felhivatnak, hogy úgy a saját, mint családtagjaik arképes igazolványait az 1921. évre leendő érvényesítésre végezt a Debreczen város nyilvántartó hivatalába (Kossuth-utca, pénzügyi palota II. e. 14. sz. szoba) legkésőbb december hó 5-ig szolgáltatásuk be. Azon körülmény, hogy díjazással egybekötött hivalt nem viselnek, igényjogosult gyermekeiknek életkora és hogy ezek szülői ellátás alatt állanak, okmányilag, esetleg tanuk által igazolandó. Debreczen sz. kir. város nyilvántartó hivatala.

— **Az első szükségglakások.** A menekültek fedél alá juttatására az első szükségglakások elkészültek a Salétromi laktanya IV számú barakjában. A körlet építési osztályának vezetője jelentette, hogy a szükségglakásokat december 6-án már át is tudja adni. Néhány családot lehet az épületben elhelyezni. Első sorban a sok gyermekeseket és a betegeket kell fedél alá juttatni.

— **Káplár Miklós képkiállítás** sok érdeklődőt vonz a város háza nagy termébe. Az eredeti tehetségre valló művészi képek közül már több talált vevőre, annyival is inkább, mert igen mérsékelt áron kaphatók. Karácsonyi ajándéknak leginkább ajánlható egy-egy művészi kép, most, amikor minden oly rettentően drága. Még ma és holnap lesz nyitva a kiállítás a nagy közönség számára.

— **Rendőri hírek. Kihágás.** Kcs István berkocsist a rendőrbíró, azért mert a libapiacon hajtott keresztül, 200 korona büntetésre ítélte. — **Elfogott kórházi ápoló.** Makula Róza, a kórházból ápolta a kórházból meg-szokott. Köröztek és tegnap délelőtt Hajdúszoboszlón elfogták. — **Árdragító mézaros.** Abraham Vendel mé-szarost a rendőrbíró huszárágításért 500 koronára ítélte. Felebbezett. Tegnapelőtt a II. fokú rendőrbírósa Abraham büntetését 1000 koronára emelte fel, mely most már jogerős. — **Lopás.** Simon György bankbizományos Kossuth-utcai irodájából ismeretlen tettes 1 darab osztrák lebélyegzésű 1000 koronást, 14 darab 100 koronást és kisebb bankjegyeket 240 korona értékben ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj ellen. A gyanyu egy vidéki parasztasszony ellen irányul, aki tegnap délelőtt bentjart Simon irodájában.

Legeslegutoljára

a Sátán Maszkja a Vigszinházban délután 3-kor rendez este 7 órakor felemelt helyárrakkal.

— Szathmáry Zoltán hetilapja, a Debreceni Szemle politikai, irodalmi és művészeti lap a háboru előtt és után négy éven keresztül kapcsolódott bele Debrecen város társadalmi és kulturális életébe. Most — mint egy nekünk beküldött előfizetési felhívás jelenti — Szathmáry saját kiadásában és felelős szerkesztésében újból megindítja a lapot, melynek szelleme minden irányban független marad a jövőben is. Az első szám karácsony szombatján jelenik meg s felhívásában kollégáink kéri vállalkozásához volt előfizetői, nagyon kiterjedt hirdetőközönsége s általában a debreceni hírlapolvasók támogatását. A lap előfizetési ára egész évre 200 K, negyedévre 50 K, egy óra 18 K, míg egyes szám ára 4 korona lesz.

— Nagy táncestély a Royalban e hó 28-án vasárnap, kezdete délután 5 órakor. Belépődíj vigalmi adóval együtt 10 kor.

— A „Napsugár“ műtárgy-árverése iránt általános az érdeklődés. Már igen szép és becses anyag gyűlt egybe. A lap kiadóhivatala átvész e célra mindennemű antik vagy modern tárgyat, melynek művészeti becsé van.

Az első aukció a kiadóhivatal helyiségében: Piac-u. 10 I. december hó 4 és 5-ikén lesz, délután 3 órai kezdettel. A tárgyak december 3-ikán egész napon díjtalanul megtekinthetők.

— Naptárak; heti előjegyzési, irodai, fali, mindenféle zseb- és könyvnaplók nagyválasztékban kaphatók Antalfy könyv- és papírkereskedésében Szent-Anna- és Varga-u. sarok.

— Olcsón fuvaroz Debrecen sz. kir. város köztisztviselési és fuvarozási vállalata. Kossuth-utca 9. Telefon 481.

— „Héra“ kézimunkaüzlet, fehérneműjavítóval és Kolosné nyakkendőterme Simonffy-utca 5 sz.

— Bélelt bőrkefű, friss gumiáru érkezett. Vitárus, Piac 16.

— Antalfy képtárlat nyitva üzleti órák alatt. Feltűnő olcsó árak. Belépő díj nincs. Vétel nem kötelező. Szent-Anna-utca 13.

— A Debreceni Gazdasági Egyesület 1920 nov. hó 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Polgári és Gazda-kör helyiségében választmányi ülést tart, melyre az egyesületi választmányi tagokat ezuton is meghívja.

— Margitfürdő nyitva.

Bleyer miniszter a nemzetiségi politikáról

Budapest, nov. 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Bleyer Jakab nemzetiségi miniszter a lemondásáról elterjedt hírekkel kapcsolatban a következőket mondotta a Nemzeti Sajtó iroda munkatársának:

— Lemondásom ügye még függőben van. Lemondásom Nyugatmagyarország ügyével egyáltalában nincs összefüggésben. Ha nem volnék tovább miniszter, a nemzetiségi program azért mindenesetre azon irányban fog folytatódni, amelyet én eddig követtem. — Nyugatmagyarország bizalmát csak is becsületes keresztény szellemű, megértő intézkedésekkel nyerhetjük meg. Tudom, hogy Nyugatmagyarország tekintetében nemcsak a nemzetiségi program fontos, hanem egyéb, a lakosság érdekeit szolgáló intézkedések is szükségesek. — Ezt a munkát a leghivatottabb ember gróf Sigray Antal kormánybiztos az ő ismert erélyességével tapasztaltságával közmegegyezésre fogja elvégezni.

A cseh barbárság

Budapest, nov. 27. (Nemzeti St. tel. jel.) A csehek néhány héttel ezelőtt letartóztatták Rudnay Béla volt budapesti rendőrfőkapitányt több társával együtt árulás vádjára miatt. A vád azonban természetesen alaptalannak bizonyult s a csehek Rudnajt és társait több heti fogság után szabadon bocsátották.

Háború Amerika és Japán között?

Budapest, nov. 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Madridból jelentik: A Chicagó Tribune szerint lehetséges, hogy Japán és az Egyesült Államok között a közel jövőben kitör a háború. A chilei kormány beleegyezett, hogy Anglia a chilei partokat tengeralattjáró bázisoknak használja fel Amerika elleni hadjárat esetén.

Színház

Gál Gyula a Vígyszínházban. Ritka műveltségben volt része a komoly művészet iránt érdeklődő közönségnek. A budapesti Nemzeti Színház művésze: Gál Gyula, a Nyukosz jávára vendégszerepelt Debreczenben. A Sátán maszkjában lépett fel. — Lélekzetviasszafojtva leste a publikum minden szavát és mozdulát. Különös megdöbbenéssel a megőrülési jelenetet. Méltó partnere volt a Csokonai színház drámai művésznője: Farkas Ida. Percekig zugott a taps a valóban művészi produkció után. A műsor többi része is nagy tetszést váltott ki. Különösen nagy népszerűsége tett szert Szemere, aki mindég izléssel, ambícióval és pompás humorról játszik.

Ma vasárnap délután és este utoljára a Sátán Maszkja.

Rácz Áda betegségből felépült s hétfőtől kezdve fellép a Csokonai színházban a „Debreczen kéne menni“ operet „Lotte“ szerepében.

A színházak és mozgószínházak közleményei.

A Debreczenbe kéne menni nagyszerű operette újdonság hétfőn A), kedden B), szerdán C) bérletben megy a Csokonai színházban Bodan, Lukács Julia, Szigeti, R. Nádossy, Szalma és Heltai és a Csokonai-pár felléptével.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal A tolna a Csokonai színházban.

Az új záróra való tekintettel, a mozgószínházakban az előadások hétköznap 5 és 7 órakor kezdődnek, vasárnap pedig 4—6 és 8 órakor.

Monte Christo II. Dumas világhírű regényének második része ma utoljára az Urániában. Előadások 4, 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Erna Morena és Franceska Bertini egy műsoron az Arany Bika moziban. Két sláger kép. Előadások 4, 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

P. Menichelli az Arany asszony című nagy hatású drámában ma utoljára az Apollóban. Előadások 4, 6 és 8 órakor.

Fleismid kapitány északarkai utazása 4 felvonásban kerül bemutatásra az ifjusági oktató előadásban az Apollóban ma vasárnap 3-kor.

Alkohol dráma 5 felvonásban hétfőn az Urániában. Előadások 5 és 7-kor.

Lovaglás az Űrben szenzációs kalandor film négy felvonásban hétfőn az Apollóban. — Előadások 5 és 7-kor.

Az Alkohol okvetlen meg kell nézni.

Valutaárfolyamok

Budapest, nov. 27. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Napoleon 13'60—14'05. font 17'30—17'35. dollár 475—85. frank 29'75. márka 703—714. lira 18'30—18. rubel 308—10. lei 707—14. szokol 511—09. svájc 80. frank dinár 14'20—13'60.

A zürichi devizapiacson a magyar koronát 1'42-el jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban és legbiztonságosabban cseréltet **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Allandó nagy butorkiállítás!
Killer Ede butorgyárosnál.
Ferenccs Iósef-ut 63. sz.
Dus választék modern és egyszerű butorokban, háló, ebédlő, uri szoba, leányzóba valamint konyhabrendezésekben.
TELEFON 12. TELEFON 12.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELLEMSKÖSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
PIAC-U. 63. SZ.

A fényüzési forgalmi adó

— Részletek Németh Aladár előadásából —

Uj eszmékkel kell megismerkednünk, új fogalmakat kell megtanulnunk. Közgazdasági életünk átalakulását kell átszenvednünk. Az államháztartásnak fantasztikus összegekkel kell számolnia. Egész új bevételi lehetőségeket kell felfedezni és kiaknázni. A béke egy tipikus új adómemóról, az egyszeri nagy vagyoadóról és a vagyonszaporulati adóról nemrég volt szerencsém értekezni.

Ezuttal a már kész, létrehozott, megszavazott, kihirdetett új adótörvényt a fényüzési forgalmi adót kell legalább főbb, jellemző vonásaiban megismertetnem.

Helyes-e a fényüzés megadóztatása általában?

Társadalompolitikai és pénzügyi szempontból: igen, nagyon helyes és kívánatos. A fényüzés mindig fokozottabb fizetési képességet jelent. Az adó a jövedelem felhasználásában jelentkező szolgáltatási képességet igyekszik utólrni. Amint a törvényjavaslathoz fűzött indoklás is kiemeli, a fogyasztási adók rendszerint nélkülözhetetlen javakat, vagy ha nem is elsőrendű szükségleteket, de mégis oly fogyasztási tárgyakat terhelnek, amelyeket a széles néprétegek is nagy mennyiségben fogyasztanak pl. só, cukor, bor stb., s így a megterhelés aránytalanságát nemcsak ki nem egyenlítik, hanem még jobban fokozzák.

Adótechnikai és gyakorlati szempontokból azonban már nemleges feleletet kell adnunk. A fényüzési adó hozadéka a külföldi példák után itélve, felette csekély. Behajtásával járó munka, ellenőrzés és költség távolról sem áll arányban az eredménnyel. Emellett pedig nagy kárt okoz az érdekelt foglalkozási ágaknak. Bármilyen igazságosnak, tetszetősnek hangozék is tehát a fényüzési adó az első pillanatban, a gyakorlatban igen súlyos igazságtalanságokra vezet.

Angliában akocsi, férfieseléd, cimer, kutya, vadászat és a kártya esik fényüzési adó alá. Évi hozadék — békebeli árfolyammal számolva — 35 millió korona. Franciaországban a ló, kocsis, arany, ezüst, kártya, tekeasztal, kutya, vadászat, kerékpár, lőpor és a klubok esnek megadóztatás alá. Évi hozadék 45 millió arany korona. E külföldi fényüzési adók nagyrésze nálunk eddig is fennállott. Így vadászati, lőfegyver és ebadó, kártyaadó.

De a magyar adótörténelem ismeri a kifejezett fényüzési adót is. 1875-ben behoztuk a férfieseléd, a tekeasztal, a játék helyiségek a kocsis s a lovak külön megadóztatását. Ez a tiszavirág éltű adó a következő pénzügyi eredménnyel járt: 1876-ben 50.000 frt., 1875-ben 36.000, 1877-ben 30.000, 1878-ban 28.000, 1879-ben 24.000 frt. 1869-ben a magyar fényüzési adót — 5 éves fennállás után — megszüntették, mert az egyre fogyó bevétel nem állott arányban a behajtás és ellenőrzés munkájával és költségével. Ha ezt a rideg történelmi adatot a törvényjavaslat tárgyalásakor valamelyik képviselő feltárta volna a parlament nagy nyilvánossága előtt, meg vagyok arról győződve, hogy a fényüzési forgalmi adó nem lett volna, vagy legalább is nem ilyen formában lett volna megszavazva.

Am a parlamentben gyakorlati kereskedők és iparosok tudunkkal nem igen vannak. Ezen a törvényen legalább nem igen látszik meg. Ha egy Szent-Királyi Tivadar, ha egy Rausch Aladár ült volna a képviselői padokban, akkor lett volna egy, aki nyelvet adna a ledőfött Caesar: a magyar kereskedelem mindegyik sebének. De a magyar kereskedelmet nem képviseli más a törvényhozó palotában, mint Sándor Pál, akinek a magyar kereskedelem ez új guzsbakötése, lehetetlenítése ellen egy árva szava sem volt.

S ha a nemzetgyűlés minden vita, sőt minden hozzászólás nélkül egyhanguan megszavazta azt az adót, amely ellen most az egész kereskedelem és ipar lázadva, háborogva szól, amely felé néhány nappal az életbeléptetés előtt szinte megdermedten néz, hát magunkra vessünk. Minden országnak olyan parlamentje van, amelyet megérdemel.

Mennyit vár a pénzügyminiszter ez új adótól? Általános tájékoztatás végett az adó egy évi bevételét, tekintettel a mai rendkívüli

magas árakra, 140-150 millió koronára becsülte. Hozzáfűzte, hogy amennyiben közgazdasági életünk visszatér rendes medrére és az árak is ennek megfelelően csökkenni, számolnunk kell majd az adóbevétel arányos csökkenésével. Ez a várható jövedelem a mai milliárdos államháztartásban arra sem lesz elegendő, hogy az állami autók üzemeltetését fedezze. Ez azonban Korányi szerint nem elégséges ok arra, hogy a „meghonosítástól elálljunk, mert ha eredménye még oly kevés is, az már az alsóbb osztályok adóterheinek könnyítésére szolgál.

Kétségtelen, hogy a törvényben felsorolt tárgyak túlnyomó része nem nevezhető valóban fényűzési cikkeknek. Ezért ez új adó inkább forgalmi adó, mint fényűzési adó. Még a Népszava is — amelyről pedig feltételezhetjük, hogy szívesen fogadja a fényűzés mezoasztatását — akként nyilatkozott, hogy egyetlen egy fényűzési cikket talált csak a törvényben s ez a napernyő. A napernyő ugyanis üzi a fényt.

A törvény alap gondolata az, hogy azokat a jószágokat, amelyek vásárlásából nagyobb teherbíró képességre lehet következtetni, a detail eladásánál adó alá vonja. Ez az adó a vételár 10%-a. A szórakozó és mulatóhelyek, a barok más elbírálás és más (25%-os) kules alá esnek.

Az adót a detailkereskedő tartozik behajtani és a kincstárnak befizetni. A vásárló közönséget, a fogyasztót terheli ugyan az adó, de azt beszélni, az állampénztárba befizetni, a nyilvántartásokat, könyveket, feljegyzéseket vezetni a kiskereskedő, vagy iparos tartozik. A kereskedő és iparos tehát adóbeszedő közegként és adminisztratív, nyilvántartó hivatalnokként tartozik működni, még pedig rendkívül szigorú büntetőjogi és anyagi felelősség terhe mellett.

A kereskedők között közvetítő, az en gros kereskedelemre ez adó tehát nem terjed ki. Épp így nem tartozik a magános s nem keresetszerűen eladó sem luxus adót fizetni. Így pl. ha ezt az órát Lőfkovits Artur és Társa még 5000 koronáért eladja, az 5000 K-nál felül a vevő még 500 K-t tartozik fényűzési adó fejében fizetni. De ha én, aki nem foglalkozom keresetszerűen ékszerek eladásával, adom el az órát, az az ügylet adómentes. De viszont ha nekem nem is foglalkozásom az ékszerkereskedés, de mellékeresetként még is foglalkozom vele, ez a mellékfoglalkozás már szintén adó alá vonatik.

Ez új adó nem terjed ki a már birtokunkban levő és nem keresetszerűen továbbadásra szánt F-i tárgyakra. Tehát a lakásunkon lévő perzsa szőnyeg, stradivarius, selyemtapéta, kép, szobor stb. után nem fizetünk adót. Az adófizetés kötelezettsége csak akkor áll fenn, ha e tárgyakat 1920. dec. 1. után szerezzük be.

Az adóalapja nemcsak a vételár, hanem mind az az ellenérték, amit a vevő nyújt. Tehát a csomagolási költség is, vagy az adó is pl. játékkártyánál. Ha a vételár nem készpénz, pl. ha egy zongorát 2 mázsa zsirért veszek, ez ellenszolgáltatás, tehát a zsir értékét kell alapul venni s ezután kell az adót leróni. Ha ez az ár ismeretlen, vagy vitás, kamarához kell fordulni megállapítás végett. Idegen valuta: tőzsdei hivatalos árfolyam jegyzék átszámítása szerint.

Az új adó a magyar kereskedelem és ipar életében új és nehéz korszakot nyit meg. Hintsünk hamut a fejünkre, hogy mi érdekelt kereskedők és iparosok oly kevés érdeklődést, befolyást, sőt bűnös közönyt tanusítottunk a törvényhozás iránt, hogy ez a törvény megszárazás alá kerülhetett.

Megvagyok arról győződve, hogy báró Korányi pénzügyminiszter, aki kiváló államférfi, ötletes, szellemes causeur, finom tollú író, jeles regényfordító, ha csak 3 hónapig dolgozott volna a Párisi Nagy Áruházban, vagy Kertész Tódor pultjai mögött, ezt a törvényt ilyen alakban nem terjesztette volna be.

Milyen hatása lesz a törvénynek a szomszédos államokkal való kapcsolatunkban? A szomszédos államokban e fényűzési adó teljesen ismeretlen. Ha tehát valaki egy százezer koronás télibundát akar vásárolni, annak 10000 K luxusadót kellene itt fizetnie. Am ami emberünk Bécsbe fog utazni, az oda-vissza utazással, kocsira, szállodára kiad 3000 K, magára öltve vámentesen behozza a télibundát és megtakarít 7000 K-t. Ha Lánosz János a felesége számára 50000 K-ás nyakéket akar vásárolni, nem fog a Váci-utcába menni hanem felutazik Bécsbe- a kéjutazásra kiad 10000 K-t, megveszi a Kärtner Strassen a félmillió gyöngysort s megtakarít 40000 K-t. Kétségtelen, hogy az igazi fényűzési jellegű vásárlások külföldre tolnak, a magyar kereskedelem és a magyar ipar és a magyar állampénztár méretetlen kárára.

Abban mindannyian egyetértünk, hogy a luxust meg lehet és meg kell adóztatni. De sokkal egyszerűbb, könnyebben végrehajtható és ellenőrizhető módja ennek az, hogy a fényűzési tárgyakat ne a kiskereskedelemben, hanem a belföldi cikkeket már a gyártásnál, külföldi cikkeket pedig a vámlejárásnál adóztassuk meg. Mennyivel biztosabb, egyszerűbb, s olcsóbb módja ez a megadóztatásnak. Gondoljunk egyes élvezeti cikkekre, pl. a sörre, vagy a cukorra. Ezeket az állam nem a koresmárosoknál, nem a fűszerkereskedéseknél, nem a szatócsoknál adóztatja meg, hanem már az első helyen, ott, ahol a tárgyakat még szétosztatlanul, tömegesen megtalálja, tehát a sörgyárakban, a cukorgyárakban, vagy a vámsorompóknál.

Bármilyen rettenetes gondot, felelősséget, munkát és kárt okozzon is nekünk magyar iparosoknak és kereskedőknek ez az új adó nem, mégis ne keseredjünk el, hanem az idők változásában, a kedélyek tisztulásában, a törvényhozók pszichéjének fejlődésében bízva, tartsuk be a legpontosabban a törvény rendelkezéseit. Gondoljunk Franklin Benjamin szavaira: „Az emberek mindenütt meghalnak és mindenütt adót fizetnek.”

Gazdaközönség figyelmébe

Az új gabonarendelet szerint minden termelő tartozik az adógabonából még be nem szállított mennyiséget és az azon felüli kenyérmag felesleget legkésőbb december 5-ig a Debrecen és Vidéke Mezőgazdái Hitelszövetkezete Gabonaosztályánál közszükségletre felajánlani. Az ezen határideig felajánlott, illetve beszállított kenyérmag készletek után prémium fizetetik. A rendelet értelmében Debrecen város területén közszükségleti célokra szállítandó tengeri nagysága a következőképp állapított meg.

Minden termelő, kinek tengerivetése 600 négyszögölnél nagyobb volt köteles 1 magyar holdig, magyar holdanként 1 mázsát, illetve ennek megfelelőleg 7 és fél kat. holdig kat. holdanként 134 kgr., azonfelül pedig kat. holdanként 290 kgr. csövestengerit minden felhívás bevétele nélkül beszállítani. Előzetesen tartozik a termelő a Debrecen és Vidéke Mezőgazdái Hitelszövetkezeténél érdeklődni, hogy a tengerikészletek hova szállítandók be. Azt, hogy a termelő tényleg annyi hold után szállított-e tengerit, amennyit tengerivel tényleg bevetett, a hatóság később ellenőriztetni köteles és a tapasztalt mulasztások esetén a mulasztók felelősségre fognak vonatni. Saját érdekükben cselekednek tehát a termelők, ha kenyérmag feleslegeik beszállításának december 5-ig, a tengeri beszállításának pedig a leg-sürgősebben eleget t sznek.

A rendelet értelmében a tengeri eladása a termelőre kivetett tengeri kontingens beszállításáig tilos. Egyebekben az idevonatkozólag kibocsátott és a város különböző helyein kifüggesztett hirdetésny bővebb felvilágosítást nyújt.

Közélemezési ügyosztály.

MENEDOR
MOZGÓ BOCSKAY-TÉR
 Ma, vasárnap nov. hó 28-án
A Cornélis űgy
 Paul Bourget regénye 4 felv. Főszereplő Paul J. Zsófi mint grófkisasszony. Vigjáték 2 felvonásban. Előadások kezdete délután 3, 5, 7, és 9 órakor. Pentárnyítás d. e. 10 órakor. Helyárak Páholy 12 K Földszint 10 K, I. hely 8 K, II. hely 6 K, III. hely 4 K

A burgonya forgalma

Értesitem a közönséget, hogy a közlemezési miniszter ur a nyírségi burgonyára kiadott zároló rendeletét Hajdúmegye Téglás községére is kiterjesztette, továbbá a burgonyának a zár alá vett területéről való szállítására vonatkozólag úgy intézkedett, hogy a 3 méter-mázsán aluli mennyiség szállításához is szállítási igazolvány kérendő. Nem keli szállítási igazolvány a saját termései vagy rokontól ajándékba kapott háztartási célokra szolgáló burgonya szállításához.

Közélemezési ügyosztály.

Zsirt adok fáért és krumpliert!!!

Nagy Lajos iroda Veres-u. 9.

Eladó

egy tölgyfaerdő, műfa, épületnek megfelelő és tűzifa nagyobb mennyiségben. Felvilágosítást ad Kornis Gézáné, Nyírbogát, Szabolcsm.

A házat venni akaróknak különösen felhívjuk figyelmüket

a Csapó-utcai részben levő

Kut-utca 88. számú házra!!

Azonnal át lesz adva a vevőnek beköltöztetésre az üzemeltetés, mely most lakásnak van használva hozzá egy konyha és 2 fűskamara.

Ára e háznak 100 ezer korona.

Téglából épült szerényebb kis ház, cseréptetővel fedve, két rendbeli 1-1 szobás lakással, mellékhelyiségek és két külön udvari szoba, továbbá 4 fűskamara. Csatorna bevezetve.

Ezen ház felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló. Iroda Veres-u. 9.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSÁ

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapítva: 1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbből a legdiszesebb kivitelig. TELEP: Homokkeri, Hid-utca 8. szám.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, koszorút akar vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokban

Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület) Művirágkoszorúk vizionteladásra a leg-olcsóbb gyári árban.

KISS FERENCZ női szabó
Piac-u. 56.
Isidori munkát jutalmazó és a kőmű. Szakmáján szobrászat. Készítései is elfogadottak voltak Molnár-cég szabóháza.

Eladó vendéglő
Baromvásártér vendéglő, fűszerüzlet 6 szobás lakás, istálló, sertésórák, 3 szoba, és üzletek azonnali átvételre eladó Dezső L. irodája, Maróthy-utca 19. szám.

Árverési hirdetés
Debreczen sz. kir. város árvaszékiének 13627-1920. ált. sz. határozata folytán, közli re teszem, hogy néh. Lehel Tóbiás hagyatékához tartozó ingóságok u. m. házi bútorok stb. 1920. évi november hó 29-én, hétfőn délután 10 órakor Péterfia-u. 39. sz. háznál tartandó árverésen elfog. adatni.
Debreczen, 1920. év november hó 25.
Kiss Kálmán, városi közigyám.

Koros Sándor
Tárfi-szabó üzletében Piac-u. 56.
Baját készített elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Csapókert — Kinizsi-utca 77.
Bihari telep — Keresztossy-utca 80.
Homokkert — Oláh Károly-utca 14.
Ujkert — Lehel-utca 39.
Csapókert — Magyar-utca 19.
NAGYON TERMÉSZETES, hogy ezen házakat is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat adta el.
Debreczen legrégebbi adásvételi irodája.
Alapítva 1900-ban. Fennáll 21-ik éve.
Iroda: Veres-utca 9. szám.
Ujabb eladási megbízások főlvetetnek állandóan, egész nap, reggel 8 órától esti 8 óráig

A fényűzési adó
ALÁESŐ TÁRGYAK
Bejelentő Lapja
és rendelet szerinti meghatározása kapható: Antalffy József, Csáthy Ferencz, H. Gyürky Sándor, és Thaisz Arthur könyv- és papírkereskedésében.
ÁRA 8 KORONA.

Eladó ingatlanok:
Péteri-utca 6 szobás csendes kis ház, Maróthy-utca 4 szobás családi ház, Boctakert, Andrássy-utca 920 négyszögletű szőlő, Csapókert, Irén-utca 3 szobás új ház
DEZSŐ L. IRODÁJA Maróthy-u. 9.

Szabó János
uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

FEHERTOI BELA
temetkezési intézete Debreczen, Dégenfeld-tér 4. sz.
Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalékot pénztári engedélyt ad. Temetéseket legelőszobában kegyeletteljes pontossággal végez.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK
Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizok, fésű és keféknek a legelőszobában szerkesztők be a
Korzó Droguerijában Piac-utca 42.

Megjött!

A Nagy Lajos országos adásvételi vállalat részére az eladási hirdetéshez szükséges reklámrajzok kil. el a mi napon egy Leipzigi, mint Drezdából megerkeztek.

Eladó ház
Gyöngyvirág-utca 5 szoba, sertésórák, istálló, nagy udvar két utcára 2 szoba, konyha, kamra, istálló azonnali átvételre eladó Dezső L. irodája Maróthy-u. 19. szám.

Háziasan
készített pácolt és füstölt házi disznósajt kilója: 160 korona
a Nagy Eszti Kelemen Sándorné hentesárna üzemének telepén. Veres-u. 9. sz.
Telefon 13-76. Elsőrendű csomoge-paprikás szalonna. Háziasan készített füstölt, fohagyományos kolbász és tisztán kezelt házi sertészsír. — A Nagy Eszti Kelemen Sándorné (volt rendőrségi hivatalnoknő) háziasan készített igazi jó, magyaros hentesárni kaphatók minden jobb élelmiszer és csomoge üzletekben és bodegákban, vagy a készítői telepen, Veres-utca 9. szám alatt.

Zákány József
fuvarozási vállalata
PIAC-UTCA 43. SZÁM.

Uj találmány! Uj találmány!
Jó háziaszony Ön? Ha igen akkor vegyen „Diadal” kézimosógépet, mely hófehérre mossa a ruhát és nem szakgatja, felényi szappant fogyaszt és csak 25 koronába kerül egy darab. Törv. védve. Visszonteladóknek árendámény! Ügyndők kereset ek. Kapható Blattner József cégnél Debreczen, Csapó-u. 1.

Eladó szőlő
Vágóhid mellett 1600 négyszögletű szőlő, gyümölcsös és vicieményes körül lugassal, cseresep köpület, 1 szoba, konyha, veranda, pince szüreti felszereléssel azonnali átvételre eladó, Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Mindenmü ruhafestés, vegytisztítás, alkalmi ruhák, férföltönyök, gyászruhák testese 24 óra alatt készen.
Gallérok, kézelek, férfifingek és fehér neműek tisztítása **5** Gallérok, kézelek, férfifingek és fehér neműek tisztítása
Egyház-tér **5** szám alatt.

„Nemzeti Hiteletintézet”
betétel után
4% -ot
fizet. (Piac-utca 5. sz.)
(Alaptőke: 120 millió.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Aranyet
mindentéle ezüstöt, brilliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám 1. emelet

Eladó
a Kossuth Lajos telepen egy hold szőlő. Értekezni lehet Kacsmarik Gyulánál Gazu. Akadémia.

Révary és Altmann
szűcsök, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Budaábrányba
200 hold birtok 20 hold szőlő közvetlen vasuti állomás mellett a szőlőműveléshez és kertészethez is értő gazda keresztek. Irásbeli ajánlat december 15-ig Dr. Rasó Sándor ügyvédhez adandó be. Batthány utca 8.

Eladó
12 személyes teljesen használatlan legfinabb minőségű uzsonnás teríték 12 személyes damaské jour asztalfutó, egy baba szoba bútor. Értekezni a kiadóhivatalban.

Rikakancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

Családi ház
Apaffy-utca 4 szobás sarokház, köpület, eszerpített 8 ablakos utcai front, villany, vízvezeték, nagy udvar. Vétel esetén beköltözhető lakásu egy-zeru kis családi ház eladó, Dezső L. irodája Maróthy-utca 19. szám.

Eladó
2 kat. hold pusztaföld a városban!
Gvártelapnak, ipartelepnek, gyümölcskertészet, szőlőtelepítés v. boigárkertészet
egyszóval bármilyen célra felette alkalmas volna.
Van pedig ez a 2 katasztrális hold pusztaföld benn a városban
A Péterfiától a közkórház mellett benyúló Hadházi-utcában.

Hadházi-utca 26. szám alatt!
POTOMI ÁRÉRT!
Ára a 3200 00 ölnék 200 ezer korona.
Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.
Iroda: Veres-utca 9. szám.